

کلثوم ننه

حجت الاسلام محمد مهدی مزین

رسالت حوزه در مبارزه با سخنان کلثوم ننه ها

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار روحانیون سمنان: «.....مسئله دیگر، مبارزه با خرافات است. در کنار ترویج و تبلیغ معارف اصیل دینی و اسلام ناب، باید با خرافات مبارزه کرد. کسانی دارند روزبه روز خرافات جدیدی را وارد جامعه می کنند. مبارزه با خرافات را باید جدی بگیرید.» این روش علمای ما بوده. مرحوم آقا جمال خوانساری، عالم معروف، محشی شرح لمعه - که حاشیه های او را در حواشی شرح لمعه قدیم دیده اید. (نمی دانم حالا هم چاپ می شود یا نه) پسر مرحوم آقا حسین خوانساری (که پدر و پسر از علما و برجستگان تاریخ روحانیت شیعه اند) - سیصد سال پیش برای اینکه خرافات را بر ملا کند، کتابی به نام «کلثوم ننه» را نوشت، که الان هست. بنده چاپ های قدیمش را داشتم و اخیراً هم دیدم مجدداً چاپ شده است، که چاپ جدیدش را هم برای من آوردند. ایشان با زبان طنز، معروف ترین خرافات زمان خودش را به زبان فتوای فقهای زنان در آورده و می گوید زنان پنج فقیه بزرگ دارند! یکی اش، کلثوم ننه است! یکی، دده بزم آراست! یکی، بی بی شاه زینب است! یکی، فلان است. آن وقت از قول اینها مثلاً در باب محرم و نامحرم، در باب طهارت و نجاست و در باب انواع و اقسام چیزها، مطالبی را نقل می کند. یعنی عالم دینی به این چیزها می پردازد. ما خیال می کنیم اگر با یک مطلبی که مورد عقیده مردم است و خرافی و خلاف واقع است، مقاومت کردیم، برخلاف شئون روحانی عمل کرده ایم؛ نه، شأن روحانی این است. همین آیه ای که الان این آقای عزیزمان با صدای خوبی خواندند: «الَّذِينَ يُلْغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا» در مورد چیست؟ این آیه در مبارزه با یک خرافه است. «وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا»؛ این آیه مربوط به قضیه ی «زید» است. آیه ی بعدی: «سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا. الَّذِينَ يُلْغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ» راجع به یک خرافه است.

البته این هم نشانه‌ی این است که گرایش به دین، یک عنصر اصلی در زندگی مردم است. مردم به مسائل دینی علاقه دارند که آدم خرافه ساز می‌رود خرافه درست می‌کند؛ چون آن کالای اصلی در اختیارش نیست، کالای قلبی را به میدان می‌آورد تا اینکه مردم را جذب کند. این نشانه‌ی گرایش مردم به دین است. اما خب، این خطرناک است. در مقابله‌ی با خرافات و آن چیزهایی که از دین نیست، شجاع باشید و بگویید. ملاحظه‌ی اینکه حالا ممکن است کسی بدش بیاید یا ممکن است چه بکند، نکنید؛ که غالباً در مواردی انسان متأسفانه می‌بیند که این مراعات‌ها هست. آزادفکری و عقلانیت شیعه، این دو عنصر در کنار هم، مایه‌ی افتخار ماست. تفکرات شیعه، عقلانی است. ما از اول تشیع در تعالیم ائمه (علیهم‌السلام)، به سوی عقل، منطق و استدلال سوق داده شدیم و همین‌طور هم باید عمل بکنیم؛ حتی در فقه. شما ببینید شاگردان برجسته‌ی امام صادق و امام باقر (علیهما‌السلام) در مواردی با حضرت طوری حرف می‌زدند که حضرت با آن‌ها استدلالی حرف می‌زدند. «يُعْرِفُ هَذَا وَ أَشْبَاهُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ - مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ»؛ یعنی به «زراره» یاد می‌داد که این طوری باید از کتاب خدا استفاده کنی؛ یعنی امام روش اجتهاد و استنباط از قرآن را به او یاد می‌دهد. ما از اول این طوری رشد کردیم؛ شیعه، عقلانی و با آزادفکری رشد کرده است. این را باید قدر دانست و دنبال کرد.

حجت الاسلام محمد مهدی مزین
محقق و استاد حوزه